

'Porselen' kırılma noktasına geldi

Türk porselen sektörü artık global rakipleri ile mücadele edemiyor. 'Madem durum bu kadar vahim neden sektör değiştirmiyorsunuz' dersiniz; 'Dile kolay bu fabrikaları tınaklarımızla bu hale getiriyoruz. 4 bin 100 kişi nasıl yaşarız?'

**NAFİ
GÜRAL**

**KÜTAHYA PORSELEN
YÖN. KUR. BAŞKANI
SABAH İÇİN YAZDI**

Porselen, yaşantımızda çok önemli yeri olan bir üründür, prestijdir, yarınların antikasıdır. En değerli hediyeler arasında yer alır. Hijyendir, kullanılması sağlığımız açısından da gerekli. Anavatanı Çin olarak kabul edilmekle birlikte, gelişimini Avrupa'da tamamlamıştır. 1700'lerde başlayarak, özellikle Almanya'da yüzlerce porselen fabrikası kurulmuş, Amerika ve Avrupa'nın ve hatta diğer kıtaların bir bölümünün porselen ihtiyacı Avrupa'dan karşılandı.

Türkiye'de porselen sektörü, 19.yy sonlarında Sümerbank'a ait Yıldız Porselen fabrikasında filizlenmeye başladı. Daha sonra, 1950'li yıllarda, Sümerbank' ait Yarımca Porselen, 1960'lı yıllarda İş Bankası/Şişecam kuruluşu olan İstanbul Porselen ve bir başka özel sektör kuruluşu olan Alemdar Porselen sektöre girdi. Ne yazık ki, bu fabrikaların hiç biri bu gün hayatta değil. Sadece bizdekiler mi? 2005 itibariyle, Almanya'da da yaklaşık 300 porselen fabrikasından sadece 4 tanesi faaliyetini sürdürmekte, ancak bunların da birkaç yıl içinde kapanacağı konuşulmakta. Diğer Avrupa ülkelerindeki porselen fabrikalarının durumu da pek farklı değil.

Peki, Kütahya'da durum nedir? Kütahya'daki ilk porselen fabrikası olan Kütahya Porselen 1976 yılında faaliyete geçti. Ortakları, İş Bankası, Sınai Kalkınma Bankası, Sınai Yatırım ve Kredi Bankası, Sümerbank, Vakıflar Bankası, Desiyab (Şimdiki adı ile T.Kalkınma Bankası) Esbank, İl özel idaresi, Belediye ve halk olmak üzere, zamanın moda tabiri

ile "halk sektörü" idi.

Hatırlanacağı gibi Türkiye'de model yürümedi. Bankaların talebi ve yönlendirmesi ile, Güral Ailesi olarak Kütahya Porselen'de yüzde 75 sahibi olduk, kalan yüzde 25 hissenin sahipleri Sümerbank, Desiyab, Vakıflar Bankası'nın elindeki hisselerin IMKB'ye açılması ile de Borsa şirketi olduk.

KAPANMALAR OLDU

Kütahya Porselen zaman içinde büyüdü. Seramik ve ambalaj sektörüne de girdi. Aynı zamanda, ailemizin diğer bir şirketi olan Güral Porselen'in kuruluşunda, arsa temininden inşaatının yapılmasına montajından işletmeye alınmasına, elemanlarının yetiştirilmesinden işletme politikalarına, tasarımdan, pazarlamaya kadar bütün safhalarına rehberlik etti ve bir dünya devi haline getirdiğimiz Güral Porselen'in binası oldu.

Geriye dönüp bir bakarsak ve "Avrupa'daki Porselen Fabrikaları neden kapandı?" diye sorarsak, sebebi 3. dünya ülkelerindeki yeni üreticiler. "Türkiye'de ki porselen fabrikaları neden kapandı?" diye sorarsak, sebebi, sektörün son derece emek yoğun olması, buna bağlı olarak sendikal baskıların dayanılmaz noktalar gelmesi, bu fabrikaların kapanmasının sebepleri arasında yer aldı. Kabul edilmeli ki, kapanan fabrikaların birisinin sahipleri olan İş Bankası ve Şişe Cam ile diğerinin sahibi Sümerbank, Türk sanayisinin gelişmesinin öncüsü ve temel taşı olarak Türk sanayisine damgasını vurmuş güzide kurumlarımızdır. Bu gü-

zide kurumlarımızın aldıkları radikal karar, sektörün faydalandığı önemli bir tecrübe oldu.

Peki, "Bu gün var olan Türk porselen fabrikalarının geleceği ne olur?" diye sorarsanız, yanıtı 'maliyet enflasyonu altında inim inim inlemektelerdir.' Örnek vermek gerekirse, krizden çıktıktan sonraki parametrelere bakmak yeterlidir. Maliyetlerimizdeki temel girdilerin kriz sonrası 3 yıllık gelişimi dolar bazında şöyledir:

- **Elektrik** 2002 Ekim'de 0.0724 \$/KWH
2005 Ekim'de\$/KWH,
Artış %18
- **Doğalgaz** Ekim'de 198.72 \$/1000 M3
2005 Ekim'de\$/1000 M3
Artış %48

- **Asgari Ücret Maliyeti** 2002 Ekim'de 187.33 \$
2005 Ekim'de\$
Artış %139
- **Dolar** ise 2002 Ekim'de\$ 1.654.000 TL
2005 Ekim'de ise 1 \$ 1.35 YTL,
3 yıllık Azalış % 19

"Neden dolar bazında değerlendiriyorsunuz" dersiniz, global rakip dünya üreticileridir, Türkiye'ye yapılan ithalat dolara bağlıdır, yurt dışı pazarlarda da global rakiplerimiz gibi biz de dolara endekslenmek zorundayız.

Bu durum ne ifade ediyor, bir göz atalım. Maliyetlerimiz artıyor ama biz iç pazar fiyatlarımızı artıramıyoruz. Artırmaya teşebbüs dahi piyasamızı ithalatçılara kapıyoruz. Zira 3 yılda dolar yüzde 19 değer kaybetmiş, ithalatçılara gün doğmuş.

Bu tablo karşısında bizi üzen husus, bizim hammadde ve enerji kaynaklarımızı kullanıp, emeğimizi ve göz nurumuzu katarak elde ettiğimiz ürünlerimizi zararına satarak getirttiğimiz dövizleri, ithalatçılar güle oynaya ve suursuzca kullanıp karlarına kâr katıyorlar. Hele gümrüklerimizin hali, bize verilen zarar kat be kat artıyor.

DIŞARIDA DURUM VAHİM

Sadece iç pazar mı? Dış pazarda durum daha da vahim. Çünkü karşımadaki rakiplerimiz kendi devletlerinin bilinçli politikaları sayesinde kurtlar sofrasına atılmıyor. Bu nedenle Türk porselen sektörü global rakiplerle mücadele edemiyor. "Peki madem durum bu kadar vahim, neden sektör değiştirmiyorsunuz" diye sorarsanız, dile kolay, bu fabrikaları tınaklarımızla bu hale getirdik. Ayrıca, Kütahya Porselen'de 2 bin 400, Güral Porselen'de bin 700 çalışmamız var. Yani 4 bin 100 kişilik bir aileyiz. 4 bin 100 kişi ne yaparız, nasıl yaşarız?

"Peki bu iş nereye varır?" diye sorarsanız, yavaş yavaş küçülürüz ve bir gün gelir "Biz şimdiye kadar hep ürettik, artık yapamıyoruz. İthalatçı olmak istiyoruz. Üreticilerin canları pahasına getirdikleri dövizleri biraz da biz kullanalım. Hamallık ettiğimiz yeter. Biz de bol para kazanalım, bizi üreticilikten kurtarın" diye yalvarırız ilgililere.